

МОН УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(УНУ)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії УНУ

Олена ЯРОШИНСЬКА

28.05. 2026

ПРОГРАМА

фахового іспиту для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7
(у тому числі іноземних громадян та осіб без громадянства) з психології та
соціології

Голова фахової атестаційної комісії

 - Наталія ГУРТОВЕНКО
(підпис)

Укладачі: доцент Наталія ГУРТОВЕНКО; доцент Світлана ДІХТЯРЕНКО; доцент Анатолій БЕРЖАНІР; доцент Наталія ШЕЛЕНКОВА (гарант освітньої програми)

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціально-психологічної освіти та фізичної культури (протокол №1 від 08 травня 2026 року).

Схвалено вченою радою факультету соціально-психологічної освіти та фізичної культури (протокол №2 від 14 травня 2026 року).

ВСТУП

Відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році та Правил прийому на навчання до Уманського національного університету у 2026 році спеціальними умовами участі у конкурсному відборі під час вступу для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі НРК6 або НРК7 є зарахування за результатами фахового іспиту замість ЄФВВ.

Тестові завдання фахового іспиту укладаються відповідно до Програми предметного тесту з психології та соціології єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 11 лютого 2022 року № 154.

Програма вступного фахового іспиту передбачає перевірку фахової компетентності та здатності до опанування навчальної програми освітнього ступеня магістра з психології.

Мета програми фахового іспиту полягає в комплексній оцінці знань абітурієнтів на базі здобутого освітнього ступеня, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін з психології й соціології, та формування контингенту здобувачів, які мають найвищу здатність успішно опанувати дисципліни освітньої програми С4 «Психологія» освітнього ступеня магістра.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ, ДИСЦИПЛІНИ, ЇХ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВИЙ ІСПИТ

1. Основи психології та соціології

1.1. Психологія та соціологія у структурі сучасних наук.

Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології.

Об'єкт, предмет соціології. Суспільство як об'єкт соціології. Соціальна взаємодія як предмет соціології.

Функції соціології: теоретико-пізнавальні, практично-політичні.

Трансформація уявлень про предмет психології. Історичне формування предмета психології: від вчення про душу до науки про психіку.

Трансформація уявлень про предмет соціології: від вивчення суспільства в людині до дослідження людини в суспільстві.

Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія.

Рівні соціологічного знання. Загальносоціологічні теорії (макросоціологія та мікросоціологія), спеціальні та галузеві соціологічні теорії (теорії середнього рівня), знання, здобуте за допомогою емпіричних досліджень.

1.2. Основні категорії психології та соціології

Поняття «психіка» та її сутність. Функції психіки: відображальна, регулятивна.

Співвідношення понять «соціальне» і «суспільне».

Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість» та «індивідуальність».

Біологічні передумови, соціальні умови та чинники розвитку особистості.

Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості.

Цінності та ціннісні орієнтації особистості. «Життєві стратегії».

Самоактуалізація та самореалізація особистості сутність та риси.

2. Історія і теорія психології та соціології

2.1. Соціологічна та психологічна думка XIX ст.

Позитивізм Огюста Конта. Концепція співвідношення суспільства та індивіда.

Психологія натовпу Гюстава Лебона. Класифікація натовпів, характеристики натовпу.

Теорія наслідування Габріеля Тарда. Психологічний механізм наслідування як ключ до пояснення соціальної поведінки.

Органіцизм та еволюціонізм у теорії Герберта Спенсера.

2.2. Соціологічна та психологічна думка кінця XIX – початку XX ст.

Інтеракціонізм. Теорія «дзеркального Я» Чарльза Хортон Кулі. Символічний інтеракціонізм Джорджа Герберта Міда. Аналіз динаміки «Я»: «І» / та «те».

Психоаналітична теорія Зигмунда Фрейда. Вчення про сексуальність: лібідо, сублімація, витіснення. Структура особистості Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego). Соціологічні аспекти психоаналізу.

Індивідуальна психологія Альфреда Адлера. Комплекс меншовартості.

Аналітична психологія Карла Густава Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.

Розуміюча соціологія Макса Вебера. Теорія соціальної дії. Типи соціальної дії. Типи легітимного панування.

Еміль Дюркгайм про суспільні норми і цінності. Поняття аномії. Проблема розрізнення нормальних і патологічних явищ. Типи самогубств.

Теорія соціальної поведінки Вільфредо Парето. Теорія еліт. Циркуляція еліт як елемент підтримки соціальної рівноваги.

2.3. Психологічна та соціологічна думка другої половини XX – початку XXI ст.

Дж. Морено соціометрична революція, психодрама. Неофрейдизм (Е. Фромм, Е. Еріксон). Класичний бігевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та необігевіоризм (А. Бандура). Гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом). Генетична психологія Ж. Піаже.

Специфіка структурно-функціональної теорії Толкотта Парсонса. Концепція соціальної дії. Соціалізація і соціальний контроль як механізми

інтеграції індивіда до соціальної системи. Функціональний аналіз Роберта Мертона. Р. Мертон про соціологічні теорії середнього рівня. Феноменологічна соціологія Альфреда Шюца: поняття життєвого світу та повсякденності.

3. Методи психології та соціології

3.1. Планування та забезпечення якості дослідження.

Наукові дослідження. різновиди (теоретичні та емпіричні; фундаментальні та прикладні; розвідувальні, описові та аналітичні, польові та лабораторні), проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.

Програма дослідження структура документа, основні пункти, етапи дослідження. Тлумачення, концептуалізація, операціоналізація основних понять дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.

Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування.

Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність. Типи валідності (змістовна, критеріальна, конструктивна), валідизація. Забезпечення надійності.

3.2. Методи збору інформації.

Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.

Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний), планування, внутрішня і зовнішня валідність.

Методи опитування анкетування, інтерв'ювання. Анкетування (поштові, пресові, онлайн, експертні, індивідуальні, групові). Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та різних питань. Формулювання питань і відповідей в анкеті). Інтерв'ювання (фокус-групові, глибинні, неформалізовані: історія життя, біографія, усна історія).

Експертні опитування (метод експертної оцінки): пошук, відбір та підготовка експертів. Види і процедури експертного опитування.

Соціометрія: особливості застосування та інструментарію (анкета, шкали), соціометричні індекси, матриці та соціограми.

Аналіз документів. Контент-аналіз.

3.3. Методи аналізу емпіричних даних.

Вимірювання (за С. Стівенсом): визначення, види, рівні, шкали (номінальні, порядкові, метричні).

Описова статистика. Міри центральної тенденції та міри варіації для шкал різних типів. Точкове та інтервальне оцінювання. Довірчий інтервал.

Аналіз статистичного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції. Методи перевірки статистичних гіпотез.

Лінійна регресія (парна та багатовимірна).

4. Прикладні аспекти психології та соціології

4.1. Особистість як об'єкт та суб'єкт соціальних відносин.

Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція) Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ: та нові медіа: інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ресоціалізації.

Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг Мобінг. Ейджизм. Рівні девіантної поведінки: поведінка, що не є схвалюваною іншими, що осуджується іншими, морально негативні прояви і вчинки, делінквентна поведінка, злочинна поведінка, деструктивна поведінка. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху.

Соціальні статуси: поняття та види (офіційний і неофіційний, приписаний і здобутий). Соціальні ролі поняття та види (активні й пасивні, явні й латентні). Структура ролі за В. Ядовим (когнітивна, афективна, конативна складові). Маргінальність соціальних ролей.

Стать і гендер. Маскуліність. Фемінінність. Андроґінність. Гендерна ідентичність. Кризи гендерної ідентичності. Гендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та егалітарні). Гендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм.

4.2. Особистість у життєвому та професійному просторі.

Гра, навчання, праця як види діяльності. Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне вигорання. Поняття професійних криз.

Спілкування як соціально-психологічний феномен. Спілкування як обмін інформацією (комунікативна сторона спілкування). Комунікатор, реципієнт, канал передавання інформації. Комунікативні бар'єри. Спілкування як сприймання, розуміння та оцінка партнерів спілкування (перцептивна сторона спілкування). Механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація, соціальна рефлексія, стереотипізація. Каузальна атрибуція. Атитюд як соціальна установка. Спілкування як взаємодія (інтерактивна сторона спілкування).

Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий). Рольові конфлікти (гендерно-рольовий конфлікт, конфлікт між сімейними і професійними ролями). Стилі поведінки в конфлікті (суперництво, уникнення, компроміс, співпраця, пристосування). Запобігання (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) конфліктів у різних сферах життєдіяльності.

Соціальна організація як формальна група характеристики, структура, функції організації. Управління. Управлінська діяльність. Лідерство та керівництво. Типологія лідерства. Стилі керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура.

Характеристика і актуальні проблеми сучасної сім'ї (нестабільність шлюбу, зниження народжуваності, матеріальне неблагополуччя). Функції сім'ї (репродуктивна, економічна, виховна, господарсько-побутова, комунікативна, довіллєва, сексуальна, рекреативна, психологічного захисту). Види сім'ї: нуклеарна та розширена сім'я; патріархальна, матріархальна, егалітарна сім'я; моногамна та полігамна сім'ї. Шлюб і шлюбні стосунки. Сімейні кризи.

5. Психологічні та соціологічні виміри суспільства

5.1. Група як структурний елемент суспільства.

Поняття та головні ознаки соціальної групи. Класифікація соціальних груп (великі соціальні групи, середні соціальні групи, малі соціальні групи).

Поняття великої соціальної групи. Класифікація великих соціальних груп (соціально-класові, соціально-демографічні, соціально-етнічні, соціально-професійні та соціально-територіальні). Натовп як велика стихійна група. Основні характеристика та типологія натовпу, соціально-психологічні особливості окремих його різновидів. Етнічні групи. Форми існування етносів та основні етнічні процеси. Поняття етнічної ідентичності та свідомості.

Поняття малої групи. Класифікація малих соціальних груп (первинні / вторинні; формальні / неформальні; референтні / групи членства; квазігрупи). Структура малої групи. Динамічні процеси в малій групі. Соціально-психологічний клімат групи. Конформізм, конформна поведінка і конформність. Згуртованість.

5.2. Соціальні та психологічні характеристики й форми організації суспільних процесів і явищ.

Суспільна свідомість. Масова свідомість. Групова свідомість. Індивідуальна свідомість. Механізми соціально-психологічного впливу (наслідування, навіювання, переконання, зараження, чутки, мода).

Поняття соціального інституту. Основні функції та характерні ознаки. Види соціальних інститутів: економічні, політичні, релігійні, культури та соціалізації тощо.

Соціальна стратифікація та соціальні нерівності. Основні критерії соціальної стратифікації. Види нерівності (економічна, політична, правова, культурна, цифрова, мобільна та ін.).

Соціальна мобільність: поняття, типи (вертикальна/горизонтальна), механізми, соціальні та психологічні чинники. Міграція як вид просторової мобільності: сутність, соціальні та психологічні характеристики.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Який принцип визначення малої соціальної групи є найбільше істотним?

- А. Наявність системи контролю;
- Б. Ступінь формалізації статусів і ролей;
- В. Тривалість існування;
- Г. Тісні міжособистісні контакти, близькість учасників і взаємодії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Проведення вступного фахового іспиту здійснюється шляхом тестування за допомогою системи дистанційної освіти. Загальна кількість тестових завдань – 300. Для проходження тестування методом випадкової вибірки система генерує 140 завдань, які і є безпосередньо випробувальним тестом.

Кожне завдання містить чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна правильна. Оцінювання відповідей здійснюється алгоритмом програми Moodle згідно структури оцінки. Результати фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

Особи, які набрали менше, ніж 100 балів, позбавляються права участі в наступному вступному випробуванні та в конкурсі.

Структура оцінки

Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200
35	100
36	101
37	102
38	103
39	104
40	105
41	106
42	107
43	108
44	109
45	110
46	111
47	112
48	113,5
49	115
50	116,5
51	118
52	119,5
53	121
54	122,5
55	124
56	125,5
57	127
58	128,5
59	130
60	131,5
61	133
62	134,5
63	136

Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200
71	148
72	149
73	150
74	151
75	152
76	153
77	154
78	155
79	156
80	157
81	158
82	159
83	160
84	161
85	162
86	163
87	164
88	165
89	166
90	167
91	168
92	169
93	170
94	171
95	172
96	173
97	174
98	175
99	176

Тестовий бал	Бал за шкалою 100–200
107	183,5
108	184
109	184,5
110	185
111	185,5
112	186
113	186,5
114	187
115	187,5
116	188
117	188,5
118	189
119	189,5
120	190
121	190,5
122	191
123	191,5
124	192
125	192,5
126	193
127	193,5
128	194
129	194,5
130	195
131	195,5
132	196
133	196,5
134	197
135	197,5

64	137,5
65	139
66	140,5
67	142
68	143,5
69	145
70	146,5

100	177
101	178
102	179
103	180
104	181
105	182
106	183

136	198
137	198,5
138	199
139	199,5
140	200

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Психологія

1. Вихрущ В. О. Методологія та методика наукового дослідження: навчальний посібник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. 327 с.
2. Вікова психологія : навч. посібник : О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. Київ: Центр учбової літератури, 2021. с. 375.
3. Вікова психологія: хрестоматія. Упоряд.: Л. В. Долинська, Т. М. Лисянська, Л. М. Ширяєва. Київ : Каравела, 2022. 487 с.
4. Власова О. І. Соціальна психологія організацій та управління. К: Центр навчальної літератури. 2019. 396 с.
5. Волошина В. В., Долинська Л. В., Ставицька С. О. Загальна психологія: практикум. К.: Каравела, 2019. 279 с.
6. Вступ до спеціальності. Кол. авт.: С. Ю. Діхтяренко, К. В. Шаповалюк, О. Р. Полішук. Умань : Візаві, 2022. 125 с.
7. Галян І. М. Психодіагностика. Київ: Академвидав, 2011. 463 с.
8. Гірник А. М. Основи конфліктології. К. : Києво-Могилянська академія, 2010. 222 с.
9. Данилевич Л. А. Вікова та педагогічна психологія. Умань : Візаві, 2023. 158 с.
10. Данилевич Л. А. Соціальна психологія. Умань : Візаві, 2023. 152 с.
11. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
12. Жуков С. М. Історія психології. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 230 с.
13. Загальна психологія: практикум. Кол. авт.: В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька. К.: Каравела, 2019. 279 с.
14. Загальна психологія: практичні заняття. Кол. авт.: С. Ю. Діхтяренко, А. В. Шулдик, Г. О. Шулдик, Л. А. Данилевич. Умань : Візаві, 2022. 244 с.
15. Історія психології. Уклад. О. О. Авраменко. Умань: Візаві, 2020. 142 с.
16. Історія психології: навчальний посібник. Уклад. Н.В. Гриньова. Вид. 2-ге, допов. Умань: ВПЦ Візаві, 2020. 174 с.
17. Камінська Н. В, Титко Я. В., Лапка О. Я. Забезпечення гендерної рівності: проблеми теорії та практики. Київ : КНТ, 2019. 159 с.
18. Карнаух Л. П. Психолого-педагогічні засади гендерної соціалізації особистості: навч. посіб. Умань : Візаві, 2019. 199 с.
19. Кацавець Р. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2021. 134 с.
20. Кравчук Н. П. Диференційна психологія Умань : Візаві, 2020. 269 с.

- 21.Кравчук Н. П. Диференційна психологія. Умань : Візаві, 2020. 269 с.
- 22.Кудла М. В., Коблик В. О. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Умань: Сочінський М. М., 2021. 185 с.
- 23.Ладанюк А. П. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2020. 351 с.
- 24.Максименко С. Д. Загальна психологія: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2021. 271 с.
- 25.Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
- 26.Москалець В. П. Загальна психологія. Київ : Ліра-К, 2024. 562 с.
- 27.Москалець В. Психологія особистості. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 262 с.
- 28.Основи соціальної психології : підруч. для закл. вищої освіти. за ред. М. М. Слюсаревського. К. : Талком, 2018. 579 с.
- 29.Пашина Н. П. Технології управління масовою свідомістю: Навчальний посібник. Маріуполь: Вид-во Маріупольського державного університету, 2020. 64 с.
- 30.Поліщук В. М. Соціальна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення): навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2021. 217 с.
- 31.Психологія девіантної поведінки: навчальний посібник. уклад. О.Д.Сафін, С.П.Байда. Умань : ВПЦ «Візаві». 2019 . 197с.
- 32.Психологія сім'ї: підручник. за ред. В. М. Поліщука. Суми: Університетська книга, 2021. 248 с.
- 33.Савчин М. І. Вікова психологія: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2019. 382 с.
- 34.Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В. Загальна психологія: підручник. К.: Каравела, 2020. 463 с.
- 35.Соціальна психологія: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра. Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
- 36.Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості. К.: Каравела, 2018. 371 с.
- 37.Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.-метод. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 206 с.
- 38.Чирва Г. М. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Умань : Візаві, 2021. 199 с.

Соціологія

1. Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки. Київ : Юніверс, 2004. 688 с.
2. Барвінський А. О. Соціологія. Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 328 с.
3. Бахрушин В. Є. Методи аналізу даних. Запоріжжя : КПУ, 2011.
4. Бержанір А. Л. Політична та соціологічна науки. Умань : Візаві, 2017. 355 с.

5. Василенко О. А., Сенча І. А. Математично-статистичні методи аналізу в прикладних дослідженнях. Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2012. URL: http://www.dut.edu.ua/ru/uploads/1_377_27629033.pdf.
6. Гансова Е. А. Соціологічні інколи та напрямки в Україні наприкінці ХІХ–початку ХХ століть (Соціологія в Україні чи українська соціологія?) : навч. посіб. Одеський держ. ун-т ім. Мечникова. Одеса : Астропринт, 2000. 64 с.
7. Горбачик А. П., Сальнікова С. А. Аналіз даних соціологічних досліджень засобами SPSS : навч. посіб. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 214 с.
8. Дворецька Г. В. Соціологія : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 1999. 340 с.
9. Економічна соціологія : навч. посіб. / В. М. Ворона, В. С. Пилипенко, В. І. Тарасенко та ін. Київ : Ін-т соціології НАН України, 1997. 262 с.
10. Захарченко М. В., Погорілий О. І. Соціологічна думка України : навч. посіб. Київ : Либідь, 1993. 360 с.
11. Захарченко М. В., Погорілий О. І. Історія соціології: від Античності до початку ХХ ст. Київ : Либідь, 1993. 323 с. .
12. Кислова О. М., Кузіна І. І. Методи аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації. Харків : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. URL: <http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16069>.
13. Лукашевич М. П. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій. Київ : Каравела, 2022. 543 с.
14. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії : навч. посіб. Київ : МАУП, 2004. 226 с.
15. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціологія економіки. Київ : Каравела, 2005. 288 с.
16. Нестуля О. О. Соціологія: практикум. Модульний варіант: навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл.). Київ : Центр учбової літератури, 2009. 272 с.
17. Паніна Н. Технологія соціологічного дослідження : курс лекцій. Київ : Наукова думка, 2007. 321 с.
18. Паніотто В. І., Максименко В. С., Харченко Н. М. Статистичний аналіз соціологічних даних. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2004. 298 с.
19. Парсонс Т. Соціальна структура і особистість / пер. з англ. В. Верлок, В. Кебуладзс. Київ : Дух і Літера, 2011. 219 с.
20. Паянок Т. М., Задорожня Т. М. Статистичний аналіз даних : навч. посіб. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2020. URL: <http://ir.nusta.edu.ua/handle/123456789/4900>.
21. Пилипенко В. С., Шевель І. П. Соціологія підприємництва. Київ : Європа, 1997. 198 с.
22. Пилипенко В. Є., Вишняк О. І., Куценко О. Д. Спеціальні та галузеві соціології : навч. посіб. Київ : Каравела, 2003. 304 с.
23. Ручка А. О., Танчер В. В. Курс історії теоретичної соціології. Київ : Наукова думка, 1995. 223 с.
24. Сальнікова С. Вибірка у соціологічному дослідженні : підручник. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 252 с.
25. Соболевська М. О. Неофункціоналістські та постструктуралістські теорії в сучасній соціології : навч. посіб. Київ : Дух і літера, 2010. 150 с.

26. Соціально-психологічні чинники інтеграції українського соціуму. О. Г. Злобіна, М. О. Шульга, Л. Д. Бевзенко та ін.; Київ : Наукова думка, 2016. 249 с. URL: <http://i-soc.com.ua/assets/files/iournal/leshch-socio-psv-factors-a5-16-01-2017.Ddf>
27. Соціологічна думка України : навч. посіб. / М. В. Захарченко, В. Ф. Бурлачук, М. О. Молчанов та ін. Київ : Заповіт, 1996. 214 с.
28. Соціологічна теорія : традиції та сучасність : навч. посіб. / за ред. А. Ручки. Київ : Ін-т соціології НАН України, 2007. 363 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/204003/>.
29. Соціологія : підручник / за ред. В. Г. Городяненка; 3-є вид. Київ : Академія, 2006. 544 с.
30. Соціологія : підручник / за ред. В. Пічі ; 2-е вид., стереот. Львів : Новий Світ, 2005. 280 с.
31. Соціологія : підручник / Н. П. Осипова, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін.; за ред. Н. П. Осипової. Київ : Юрінком Інтер, 2003. 336 с.
32. Соціологія: терміни, поняття, персоналії: навч. словник-довідник / за ред. В. М. Пічі – Київ :: Каравела; Львів : Новий світ-2000, 2002. 480 с.
33. Фединець Н. І., Миронов Ю. Б., Гонська М. Р. Соціологія ринку : навч. посіб. Львів : Вид. ЛКА, 2011. 226 с. URL: http://tourlib.net/books_others/sociologia-rynku.htm.
34. Черниш Н. Й. Соціологія : підручник за рейтингово-модульною системою навчання / 5-те вид., перер. і доп. Київ : Знання, 2009. 126 с.
35. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства / пер. з польськ. Г. Теодорович. Львів : Колір ПРО, 2020. 748 с..